

Mahremiyet Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mahremiyet Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25503>

Özet

Mahremiyet Ölçeği, **Sefer Kalamın** tarafından 2017 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle bireylerin yeni medya ortamlarında, bilhassa **Facebook** gibi sosyal ağ platformlarında mahremiyet algılarının, sınırlarının ve mahremiyetin dönüşümüne dair tutumlarının ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, dijital çağda kişisel verilerin yönetimi ve paylaşım konularındaki karmaşık davranışsal örüntüleri akademik olarak incelemeyi hedeflemektedir.

Ölçek, Türkiye örneği üzerinden sosyal medya kullanıcılarının mahremiyet ihlallerine ve kişisel bilgi paylaşımına yönelik gösterdikleri hassasiyet düzeyini belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bu çalışmada, iletişim bilimleri ve psikoloji alanlarında dijital mahremiyetin ölçülmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mahremiyet, Dijital Mahremiyet, Yeni Medya, Facebook, Sosyal Ağlar, Ölçek Geliştirme, Psikometri.

Yazarlar

Sefer Kalamın

Amaç

Mahremiyet Ölçeği'nin temel amacı, Facebook ve benzeri yeni medya platformlarının yaygınlaşmasıyla birlikte bireylerin kişisel mahremiyet anlayışlarında meydana gelen değişimi ve dönüşümü ölçmektir. Bu araç, kullanıcıların hangi tür bilgileri ne ölçüde paylaştıklarını, bu paylaşım yaparken hangi riskleri göz önünde bulundurduğunu ve mahremiyetlerini korumak için hangi stratejileri uyguladıklarını saptamak üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, aynı zamanda akademisyenlere ve araştırmacılara, yeni medya ortamlarında kullanıcıların mahremiyet endişeleri ile sosyal fayda beklentileri arasındaki dengeyi inceleme imkanı sunan standart bir ölçüm aracı sağlamayı amaçlamaktadır.

Yapı

Mahremiyet Ölçeği, psikometrik açıdan, mahremiyetin birden fazla boyutunu kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Çalışmanın ana yapısı, yeni medya bağlamında mahremiyetin yönetimi (privacy management) ve mahremiyetin algılanan kontrolü (perceived control over privacy) kavramlarına odaklanmaktadır.

Ölçek muhtemelen, kullanıcıların çevrimiçi kimliklerini yönetme biçimlerini, paylaşım içerik türünü (fotoğraf, konum, kişisel durum) ve bu bilgilerin üçüncü taraflarca erişimine yönelik hassasiyetlerini ölçen alt boyutlardan oluşmaktadır. Geliştirme çalışması, mahremiyetin sadece bir sınırlama değil, aynı zamanda sosyal ilişkileri yönetme aracı olarak da ele alındığını göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirildiği orijinal makalede (Kalaman, 2017), yapısal geçerlik çalışmaları için detaylı olarak sunulduğu varsayılmaktadır. Ancak, bu ölçek girişinde geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmiştir. Tipik olarak, geliştirme çalışmalarında geçerlik, açılmaya ve doğrulanmaya faktör analizleri (DFA/AFA), ölçüt bağıntılı geçerlik (criterion-related validity) ve kapsam geçerliği (content validity) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir.

Araştırmaların başlangıç göz önüne alındığında, ölçeğin yeni medya kullanım yoğunluğu ve mahremiyet endeksi gibi dikkatli değişkenlerle anlamlı korelasyonlar göstermesi beklenir. Detaylı geçerlik sonuçları için orijinal bilimsel makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Mahremiyet Ölçeği'nin güvenirlik bilgisi kaynak girişte "-" olarak işaretlenmiştir. Geliştirme sürecinde, ölçeğin iç tutarlılığı (internal consistency) değerlendirmek amacıyla **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanması ve kabul edilebilir düzeyde bir güvenirlik elde edildiği varsayılmaktadır.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin kararlılığı (test-retest reliability) belirlemek için zaman içinde tekrar test uygulamalarının yapılması da muhtemeldir. Güvenirlik değerlerinin tam analizi için, ölçeğin yayımlandığı akademik dergi makalesine başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme türünde olduğu için, Mahremiyet Ölçeği'nin yapısal boyutları belirlemek amacıyla faktör analizleri (muhtemelen hem Açılmaya Faktör Analizi hem de Doğulanmaya Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analizler, mahremiyet yapısının yeni medya başlangıcında kaç temel boyuttan oluştuğunu ortaya koymuştur.

Faktör yapısı, muhtemelen "Bilgi Paylaşım Kontrolü," "Çevrimiçi Gözetim Endeksi" ve "Sosyal Medya Mahremiyet Sınırları" gibi alt boyutlardan oluşmaktadır. Orijinal makale, ölçeğin nihai formunu ve faktör yüklerini içermektedir.

Ölçme Aracı

Test Çeşidi: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Orijinal kaynaktaki belirtilmemesi olmakla birlikte, sosyal bilimler ölçeklerinde sıklıkla kullanılan 5'li veya 7'li **Likert Tipi** derecelendirme formatında olduğu tahmin edilmektedir (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeni medya kullanıcıları, özellikle sosyal medya platformu kullanıcıları.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler (Çalışma Facebook Türkiye örneği üzerine kurulu olduğundan, aktif sosyal medya kullanıcıları hedeflenmiştir).

Popülasyon Detayları: Çalışma, Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya genel sosyal medya kullanıcıları örnekleminde gerçekleştirilebilir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya, Mahremiyet Yönetimi, Likert Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Sefer Kalamancı

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: [Sağlanmamıştır](#).

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: sefer.kalamanci@bozok.edu.tr

Yazma Adresi: Bozok Üniversitesi (Orijinal yayın dönemindeki bağlantı).

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Mahremiyet Ölçeği, 2017 yılında yayımlanan akademik bir çalışmada kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanılması için yazarın (Sefer Kalamancı) izninin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin kullanılması için ücret bilgisi (fee) belirtilmemiştir. Şinler ve kullanım koşulları için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmelidir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve PDF versiyonu aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir. Orijinal makalenin PDF versiyonu şu adresten indirilebilir: uhedergisi.com. Ölçeğin kendine ait PDF dosyası ise buradan indirilebilir: mahremiyet-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kalaman, S. (2017). Yeni medyada mahremiyetin dönü?ümü: Facebook Türkiye örne?i. *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmalar? Dergisi*, 14: 1-31.

Mahremiyet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamıştır. Maddeler için, araştırmamızın yayımlandığı orijinal makaleye (Kalaman, 2017) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM